

สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2523
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

นายสมบุญ จารุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-943-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014000

197/2531/1

STATE AND PROBLEMS IN IMPLEMENTING THE ISLAM STUDY CURRICULUM B.E.2523
AT THE ELEMENTARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICES OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN YALA,
PATTANI AND NARATHIWAT

Mr. SOMBOON CHARUWAN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-568-943-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์   สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา
พุทธศักราช 2523 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

โดย   นายสมบุญ จารุวรรณ

ภาควิชา   ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ปานตา ไร่เทียมวงศ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักดิ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรมสมร อยู่สถาพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ปานตา ไร่เทียมวงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ แรมมณี)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สมัญ จารุวรรณ : สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา
พุทธศักราช 2523 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยะลา ปัตตานี และ
นราธิวาส (STATE AND PROBLEMS IN IMPLEMENTING THE ISLAM STUDY CURRI-
CULUM B.E.2523 AT THE ELEMENTARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICES OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN YALA,
PATTANI AND NARATHIWAT) อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ปานตา
ใช้เทียมวงศ์, 182 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถม
ศึกษา พุทธศักราช 2523 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

ผลการวิจัยพบว่า : 1. สภาพการใช้หลักสูตร วิทยากรอิสลามศึกษาส่วนใหญ่ มีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับพอใช้ วิทยากรอิสลามศึกษาได้จัดหนังสืออ่านเพิ่มเติม
ไว้ในห้องสมุด และจัดหาหรือจัดทำสื่อการสอนโดยใช้เงินงบประมาณจากทางโรงเรียน จัดประชาสัมพันธ์การ
สอนวิชาอิสลามศึกษา โดยการออกพบปะผู้ปกครองในชุมชน การสอนส่วนใหญ่วิทยากรอิสลามศึกษาจะใช้วิธี
บรรยายและการประเมินผลโดยใช้วิธีการสังเกต สำหรับกรณีศึกษาคณะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีเทศมากที่สุด
ด้วยวิธีการให้คำแนะนำ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. ปัญหาการใช้หลักสูตร วิทยากรอิสลามศึกษาส่วนใหญ่จะมีปัญหาว่าเนื้อหาในหลักสูตรไม่สัมพันธ์กับเวลา
เรียน บางชั้นจึงสอนไม่ทันตามแผนการสอน ไม่มีห้องสำหรับจัดเป็นห้องละหมาดโดยเฉพาะ วิทยากรไม่มี
ทักษะในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กใช้ห้องสมุด ขาดทักษะในการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม การแบ่งกลุ่มทำ
กิจกรรม ขาดความรู้ในการออกข้อสอบ และมีความต้องการกรณีศึกษาให้มากขึ้น

ภาควิชา .....ประถมศึกษา.....
สาขาวิชา .....ประถมศึกษา.....
ปีการศึกษา .....2530.....

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
Amn Pientenul

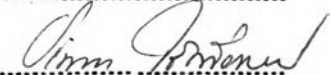
พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

SOMBOON CHARUWAN : STATE AND PROBLEMS IN IMPLEMENTING THE ISLAM STUDY CURRICULUM B.E.2523 AT THE ELEMENTARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICES OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN YALA, PATTANI AND NARATHIWAT. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. PANTA CHAITIAMVONG, 182 PP.

The purpose of the research was to study state and problems in implementing the Islam study curriculum B.E.2523 in schools under the jurisdiction of the Offices of Provincial Primary Education in Yala, Pattani and Narathiwat.

The findings were: 1. The state in implementing curriculum Most Islam study resource person had knowledge and understanding about the curriculum and curriculum implementation at the satisfactory level. They had provided supplementary book on Islam study in the libraries and also provided or made instructional media themselves using school budget. The Islam study Program was made known to public by visiting the parents in the communities. The teaching method frequently used was lecturing and the evaluation method that was used most was in the way of observation. The Islam study resource person were supervised most by the school administrators by giving advices, mostly about instructional management and extra-curriculum provision. 2. The problems in implementing the curriculum Most Islam study resource person had problems about incompatibility between content and time which effect the time allotted for each lesson. The problem of not having special room for praying, the problem of being unable to encourage the students to use library services, of lacking skills in teaching group discussion and managing group activities, of lacking knowledge in constructing tests, and of receiving inadequate supervision.

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา .....
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา .....
ปีการศึกษา ..... 2530 .....

ลายมือชื่อนิสิต ....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ปานตา ไร่เทียมวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิด ตลอดจนการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดเวลาที่ทำการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. แรมสมร อยู่สถาพร ในการให้คำปรึกษาตลอดมา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. อนันต์ ทิพย์รัตน์ อาจารย์มานิต จารงค์ อาจารย์วิทยา บุญสม อาจารย์วรวิทย์ แก้วราษฎร์ และ อาจารย์อารีผิน เทพลักษณะ ที่ได้ให้คำแนะนำ ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวพันา การประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษอำเภอ เจ้าหน้าที่ในระคับจังหวัดและอำเภอ ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาอิสลามศึกษา วิทยาการอิสลามศึกษาในจังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ส่วนบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ทุนอุดหนุน สำหรับการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายที่อยากจะกล่าวถึงเสียไม่ได้ คือ อาจารย์กาญจนา จารุวรรณ ตลอดจนถึงที่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ซึ่งไม่สามารถกล่าวชื่อนามได้ทั้งหมด ที่ได้ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ช่วยเป็นกำลังใจตลอดเวลารองการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

สมบุญ จารุวรรณ

เมษายน 2531

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความ.....	8
วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของหลักสูตร.....	12
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	13
การนำหลักสูตรไปใช้.....	15
องค์ประกอบของการนำหลักสูตรไปใช้.....	16
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรไปใช้.....	19
บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการใช้หลักสูตร.....	20
บทบาทหน้าที่ของบุคลากรฝ่ายวิชาการในการใช้หลักสูตร.....	20
บทบาทของครูผู้สอนในการใช้หลักสูตร.....	21
ความเป็นมาของหลักสูตรอิสลามศึกษา.....	22
การพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา.....	29

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

สาระสำคัญของหลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา -		
พุทธศักราช 2523		31
หลักการ.....		31
จุดมุ่งหมาย.....		31
โครงสร้าง.....		31
เอกสารหลักสูตร.....		32
แผนการสอน.....		32
คู่มือครู.....		34
หนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม.....		34
การจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา.....		35
การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาอิสลามศึกษา.....		37
การวัดผลและประเมินผลวิชาอิสลามศึกษา.....		39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....		41
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
	ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	49
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	91
	บรรณานุกรม.....	115
	ภาคผนวก.....	122
	ประวัติผู้วิจัย.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากร.....	50
2. จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	53
3. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ - วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอนอิสลามศึกษา จำนวนโรงเรียนและ - ชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ ภูมิภาคก่อนเป็นวิทยากรอิสลามศึกษา - การอยู่ปฏิบัติงานในโรงเรียน และการปฏิบัติงานพิเศษที่นอกเหนือจาก การสอนวิชาอิสลามศึกษา.....	56
4. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีความรู้ความเข้าใจ- เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษา - พุทธศักราช 2523 ในแต่ละระดับของเกณฑ์การประเมินผลของกรม- วิชาการ.....	61
5. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มี การเตรียมการก่อน- ใช้หลักสูตร.....	62
6. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มี ทัศนคติที่ดีและสภาพ- ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน.....	64
7. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มี การใช้วิธีสอนใน- การสอนวิชาอิสลามศึกษา.....	67
8. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มี การใช้สื่อการสอน ประกอบการสอนวิชาอิสลามศึกษา.....	68
9. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มี การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรและกิจกรรมอื่น ๆ.....	69
10. จำนวนและคำร้อยละของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มี การวัดผลและ ประเมินผลวิชาอิสลามศึกษา.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษาที่ได้รับการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร.....	71
12. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีปัญหาค้นหลักสูตร และการเตรียมการก่อนใช้หลักสูตร.....	75
13. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีปัญหาค้นการจับบัญชี และสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน.....	76
14. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษา.....	79
15. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีปัญหาในด้านการใช้วิธีสอนเพื่อสอนวิชาอิสลามศึกษา.....	80
16. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	81
17. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีปัญหาค้นการวัดผลและประเมินผล.....	82
18. จำนวนและค่าธรรมเนียมของวิทยากรอิสลามศึกษา ที่มีปัญหาค้นการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร.....	83